

**RAPORT KOŃCOWY
Z REALIZACJI PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ**

Data wykonania: _____	
Gmina Miasto Elbląg ul. Łączności 1 82-300 Elbląg oznaczenie podmiotu składającego raport końcowy z realizacji programu polityki zdrowotnej	Raport końcowy z realizacji programu polityki zdrowotnej
Nazwa programu polityki zdrowotnej:	„Program profilaktyczny przeciwko zakażeniom pneumokokowym wśród mieszkańców Elbląga po 65 roku życia z grupy ryzyka”
Przewidziany w programie polityki zdrowotnej okres jego realizacji: 2019-2020 r.	Faktyczny okres realizacji programu polityki zdrowotnej: 16.09.2019 r. – 15.12.2020 r.
Opis sposobu osiągnięcia celów programu polityki zdrowotnej: „Program profilaktyczny przeciwko zakażeniom pneumokokowym wśród mieszkańców Elbląga po 65 roku życia z grupy ryzyka” był przeprowadzony w latach 2019 i 2020. Do programu zostały zaproszone osoby w wieku powyżej 65 lat, zamieszkałe na terenie Miasta Elbląg, które nie były szczepione szczepionką przeciwko pneumokokom i należą do grupy ryzyka – w tym osoby leczące się z powodu przewlekłego nieżytu oskrzeli i astmy oskrzelowej (J40 - J47). Grupa ryzyka określona w Programie oznacza grupę chorób: Przewlekłe choroby dolnych dróg oddechowych. Celem programu było zapobieganie zachorowaniom na inwazyjną chorobę pneumokokową poprzez zwiększenie liczby osób zaszczepionych przeciw pneumokokom wśród populacji objętej programem. W ramach Programu zaszczepiono w latach 2019 – 2020 łącznie 473 osoby, co stanowiło 74% przewidzianej do zaszczepienia populacji. Wpływ na stopień realizacji Programu, zakładającego zaszczepienie 640 osób, miała z pewnością trwająca od marca 2020 r. pandemia koronawirusa. Realizatorzy Programu na ok. 6 miesięcy, ze względu na zagrożenie epidemiczne zawiesili całkowicie realizację Programu. Próba możliwie pełnej oceny efektywności podjętych szczepień przeciw pneumokokom jest narażona na co najmniej kilka czynników obniżających reprezentatywność wyciągniętych wniosków. Najistotniejszym z nich jest zdecydowanie niepełna diagnostyka zakażeń o etiologii pneumokokowej. Badania w tym kierunku podejmowane są praktycznie tylko w przypadkach infekcji ciężkich (inwazyjnych). Nie są badane zachorowania o lżejszych przebiegach, typu zapalenia ucha, oskrzeli, migdałów u dzieci. Podobnie nie jest także diagnozowana laboratoryjnie większość przypadków zapaleń płuc u ludzi starszych. Jak wynika z informacji przekazanych przez Powiatową Stację Sanitarno Epidemiologiczną w Elblągu, zgłaszalność różnych chorób zakaźnych i zakażeń, w tym także infekcji pneumokokowych, w związku z epidemią koronawirusa obniżyła się praktycznie do zera. W przypadkach pojawiania się np. zapalenia płuc u ludzi starszych w 2020 r. diagnostyka była prowadzona jednokierunkowo – SARS-COV-2. W 2020 r. do PSSE w Elblągu nie zgłoszono ani jednego przypadku zakażenia pneumokokami, jednakowoż może to również świadczyć o efektywności realizowanego Programu. Uwzględniając powyższe uwarunkowania oraz brak dowodów wprost na skuteczność szczepień programowych (np. mierzalne zmniejszenie zachorowalności na wszystkie postaci zakażeń pneumokokowych), przeprowadzenie oceny efektywności będzie zawsze obarczone błędem. Wobec tych wątpliwości możliwe jest odnoszenie oceny przeprowadzonych szczepień do efektów uzyskanych przez inne samorządy, realizujące podobne programy przez dłuższy okres. Najbardziej przekonujące dane pochodzą z podsumowań wieloletniego programu prowadzonego przez Miasto Kielce.	

Szczepienia dzieci przyniosły efekt w postaci wzrostu odporności środowiskowej – po 4 latach programu prawie o połowę zmniejszyła się zapadalność na zapalenie płuc w grupie wiekowej do 29 r.ż. O 50% spadła liczba zachorowań na zapalenie płuc w grupie wiekowej powyżej 65 r.ż.

Należy oczekiwać, że uwarunkowania zakażeń pneumokokowych (przebieg, wrażliwość itp.) w populacjach polskich miast, takich jak Kielce i Elbląg są zbliżone. Nie ma więc powodów, żeby korzyści ze szczepień seniorów uzyskane w Kielcach nie powtórzyły się w innych ośrodkach miejskich.

Można więc przyjąć, że efektem przeprowadzonych szczepień w Elblągu w ramach Programu z pewnością jest zabezpieczenie przed infekcjami pneumokokowymi zaszczepionych.

Program oparty na szczepieniach zalecanych zachęcił do skorzystania z niego stosunkowo dużą liczbę osób z grupy ryzyka. Odsetek zaszczepionej populacji, do której był on adresowany wyniósł ok. 18%. Takie zainteresowanie świadczy o potrzebie tego typu działań przy założeniu ich finansowania ze środków samorządowych.

Zachęta do szczepień osiągnęła jeszcze jeden skutek - przyczyniła się także do poprawy atmosfery wokół szczepień i podniosła poziom akceptacji tej najskuteczniejszej metody ochrony przed chorobami zakaźnymi.

Charakterystyka interwencji realizowanych w ramach programu polityki zdrowotnej:

- Akcja informacyjna na temat programu:

1. Informacje na stronie Urzędu Miejskiego i w lokalnych mediach (elbląskie portale, tv Truso),
2. Konferencje z udziałem Prezydenta Miasta,
3. Plakaty nt. programu zostały dostarczone do każdej przychodni na terenie Elbląga,
4. Plakaty umieszczono w tramwajach i na przystankach komunikacji miejskiej (dwukrotnie w ciągu roku),
5. Przychodnie realizujące szczepienia kilkakrotnie powiadamiały wszystkich swoich pacjentów o możliwości zaszczepienia, a także zwracały się do innych przychodni z taką prośbą.

- Działania edukacyjne w zakresie zagrożeń związanych z zakażeniami pneumokokowymi, efektów zdrowotnych szczepień, w tym również niepożądanych odczynów poszczepiennych prowadzone były na poziomie podstawowej opieki zdrowotnej, w formie bezpośredniej i pośredniej:

Edukacja bezpośrednia – była realizowana poprzez rozmowę z lekarzem i pielęgniarką,

Edukacja pośrednia – była oparta o ulotki informacyjne, plakaty oraz informacje na stronach internetowych realizatorów.

Efekty edukacji były sprawdzane poprzez przeprowadzenie anonimowych ankiet dotyczących badania satysfakcji ze sposobu realizacji programu i jakości udzielonych świadczeń wśród rodziców.

- badanie lekarskie kwalifikujące do szczepienia,

- wykonanie szczepienia 1 dawką szczepionki 13-walentnej przeciw pneumokokom.

Wyniki monitorowania i ewaluacji programu polityki zdrowotnej:

W ramach „Programu profilaktycznego przeciwko zakażeniom pneumokokowym wśród mieszkańców Elbląga po 65 roku życia z grupy ryzyka” zaszczepiono łącznie 473 osoby spełniających kryteria włączenia do programu – 275 w 2019 r. i 198 w 2020 r., co stanowi 74% populacji zaplanowanej do udziału w Programie. Nie odnotowano żadnej osoby, która z przyczyn zdrowotnych nie mogła wziąć udziału w Programie, jedynie zostało przesunięte w czasie szczepienie.

W ramach Programu przeprowadzono wśród beneficjentów anonimową ankietę dotyczącą satysfakcji ze sposobu realizacji programu i jakości udzielonych świadczeń. Analiza przeprowadzonych ankiet wykazała, że większość osób ocenia program wysoko i bardzo wysoko. W odniesieniu do oceny poziomu satysfakcji z realizacji Programu, tj.: poziomu wiedzy o oczekiwanych efektach zdrowotnych, poziomu wiedzy o możliwych zagrożeniach związanych z wykonaniem szczepienia i poziomu zadowolenia z uczestnictwa w Programie i objęcia programem szczepień 86% respondentów oceniło bardzo wysoko, a 14% wysoko.

W przypadku oceny jakości udzielonych świadczeń zdrowotnych, tj.: terminowości wykonania szczepień, poziomu usług lekarskich (badania przed szczepieniem), poziomu usług pielęgniarskich (podanie szczepienia) 96% ankietowanych oceniło bardzo wysoko, a 4% wysoko.

Dzięki realizacji Programu wzrosła liczba pacjentów stosujących szczepienia przeciw pneumokokom, zwiększyła się też świadomość zdrowotna wśród pacjentów z grup ryzyka. Prowadzona w ramach Programu kampania edukacyjna przyczyniła się do podniesienia świadomości na temat zagrożeń związanych zakażeniami pneumokokowymi wśród społeczności lokalnej.

Koszty realizacji programu polityki zdrowotnej
Rok realizacji programu polityki zdrowotnej: 2019

Źródło finansowania	Wydatki bieżące	Wydatki majątkowe
Budżet Gminy Miasto Elbląg	68.750 zł	Nie dotyczy

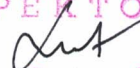
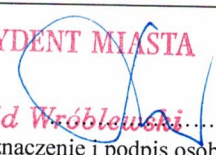
Koszty realizacji programu polityki zdrowotnej
Rok realizacji programu polityki zdrowotnej: 2020

Źródło finansowania	Wydatki bieżące	Wydatki majątkowe
1. Budżet Gminy Miasto Elbląg	53.460 zł	Nie dotyczy

Cały okres realizacji programu polityki zdrowotnej

Łącznie:	122.210 zł	Nie dotyczy
----------	------------	-------------

Informacje o problemach, które wystąpiły w trakcie realizacji programu polityki zdrowotnej	Opis podjętych działań modyfikujących:
Problem 1: Pandemia koronawirusa, która spowodowała w 2020 r. ok 6-cio miesięczne zawieszenie realizacji Programu	Działanie modyfikujące: zdecydowano o przedłużeniu Programu na kolejny rok.

Elbląg Miejscowość	12.03.2021r Data sporządzenia raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej	INSPEKTOR Paulina Lutomska oznaczenie i podpis osoby sporządzającej raport końcowy z realizacji programu polityki zdrowotnej
	15.03.2021r Data akceptacji raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej	PREZYDENT MIASTA Witold Wróblewski..... oznaczenie i podpis osoby akceptującej raport końcowy z realizacji programu polityki zdrowotnej